

DE TROPISCHE NATUUR

ORGAAN VAN DE NEDERLANDSCH-INDISCHE NATUURHISTORISCHE VEREENIGING

Tijdelijk onder redactie van Dr D. F. van Slooten (Herbarium, Buitenzorg), aan wien alle stukken het tijdschrift betreffende te richten zijn.

Hoofdbestuur der Vereeniging: Dr D. F. van Slooten, Voorzitter (Herbarium te Buitenzorg), Dr J. H. Coert, Onder-voorzitter (Djimertoweg 22, Soerabaja), Mej. C. J. van Schoonneveldt, Secretaresse-Penningmeesteres (van Heutszboulevard 12, Batavia-C.), M. A. Lieftinck, Secretaris-redacteur
van het tijdschrift (met verlof).

Abonnementsprijs voor niet-leden der Ned.-Indische Natuurhistorische Vereeniging f 7.—

NAJA BUNGARUS Schlegel.

Een kennis van mij — een rubberadministrateur — had op zekeren dag de volgende ontmoeting, welke gelukkig goed afliep.

Toen hij op dien bewusten dag zijn tap controleerde, ontdekte hij een boom, welke niet was aangesneden en die daarom zijn speciale belangstelling vroeg. Bij den boom gekomen, hoorde hij plotseling aan den anderen kant een soort brommend geluid, dat hem in 't geheel niet vreemd was, aangezien hij reeds vroeger een slang had ontmoet, die dit zelfde geluid maakte. Dadelijk toen hij dit brommen hoorde, speurde hij dan ook rond in de omgeving, doch kon door de dichte begroeiing met *Centrosema* op het eerste oogenblik niets vinden; plotseling kwam hij tot de ontdekking op de staart van een slang te staan. Een sprong naar achteren zal wel zoo ongeveer gelijktijdig met deze ontdekking hebben plaats gehad en toen schoot tegelijk een slang tusschen den ondergroei weg. Het dier werd echter direct tot staan gebracht door een herdershond, die het fel begon aan te blaffen. De cobra — want dat was het! — richtte zich toen dreigend op onder het uitzetten van het lange, smalle schild, dat kenmerkend is voor deze soort. De vergelijking met een schuimspaan, welke mijn collega maakte, lijkt mij zeer goed gekozen. Volgens zijn beschrijving was de breedte van het schild ongeveer drie maal de breedte van den kop, bij een lengte van circa 30 cm. De gele teekening aan de onderzijde van den hals was zeer duidelijk te zien. Uit eigen beweging ging de cobra niet tot den aanval over, doch stootte nu en dan naar den hond, wanneer deze in zijn opgewondenheid te dicht naderde. In deze periode werd het gebrom geen enkele maal gehoord. Het gevaarlijke dier had slechts oog voor den hond en had blijkbaar de rest van zijn omgeving geheel vergeten, waardoor het den planter mogelijk werd een toevallig voorbij komenden mandoer op te dragen een tak te snijden, waarmede de man de cobra van achteren kon naderen zonder dat deze ook maar iets daarvan merkte. Een flinke mep en het dier was buiten gevecht gesteld, waarop de hond het direct trachtte te attackeren. Dit werd hem gelukkig tijdig verhinderd, zoodat deze slang nu een van de meest interessante stukken uitmaakt van mijn collectie.

Het opvallende van deze ontmoeting — hetgeen mij daarom ook aanleiding geeft er over te schrijven — is wel, dat in dit geval de „King-cobra” niet agressief optrad, terwijl de gangbare meening over dit meest giftige reptiel uit onzen Oost is, dat het juist door zijn aanvallend optreden nog ééns zoo gevaarlijk is. Het liet zich rustig op zijn staart trappen, waarvan het zeker intens geschrokken moet zijn, terwijl het zich nog ongeveer een kwartier achtereen door een hond liet aanblaffen.

Volgens den waarnemer was het een zeer pakkend tooneeltje het dier, hoog opgericht, geen centimeter voor het woedend gekef van den herdershond te zien wijken en het in zijn onbeweeglijke, trotsche houding slechts het oogenblik te zien afwachten, waarop het zijn doodelijken aanval zou kunnen doen. Volgens hem had hij van het schouwspel erg genoten; nu hij echter weet, welke slang hij op zijn staart trapte, vrees ik, dat een volgende ontmoeting met deze soort in een minder rustige gemoedsstemming zal verlopen!

Het exemplaar, dat ten Zuiden van Tasikmalaja op de onderneming Soekapoera op 360 m boven zee werd buitgemaakt, had een totale lengte van 2296 mm; de staart alleen mat 497 mm. Op een handbreedte achter den kop telde ik 19 rijen schubben; op het midden van het lichaam en in de omgeving van den staartwortel bedroeg dit 15. Ventralia 263 + 1, subcaudalia 4-15/15-3-84/84. Van boven was het dier donkerbruin gekleurd; de eerste ventralia waren geel, de resteerende donker leikleurig met een satijnglans. De subcaudalia hadden een lichtere leikleur. De randen der schubben waren duidelijk door een donkerder bruine lijst gemarkeerd, hetgeen voor de kopschilden nog meer het geval was.

Eenigen tijd na het gebeurde las ik toevallig in „The Journal of the Bombay Natural History Society”, Vol. XXXIX, No. 1, twee mededeelingen over *Naja bungarus*, waarin sprake is van vrouwelijke dieren, welke hun eieren beschermden op het oogenblik, dat ze verstoord werden. In beide gevallen namen de dieren de vlucht. Dit gedrag, gevoegd bij blijkbaar reeds vroeger ontvangen berichten, was dan ook voor de Redactie van genoemd tijdschrift aanleiding om er in een noot, welke ik — voorzoover noodig — hierbij laat volgen, speciaal de aandacht op te vestigen:

„While the King cobra has a reputation for ferocity, for the making of immediate and unprovoked attacks, the sum of recorded evidence, supported now by these notes, indicates that normally the snake behaves in the manner of all snakes and usually endeavours to escape. The few instances of aggressive behaviour in the King cobra are connected mainly with brooding females, but it is shown in the present note that even in these circumstances the snake may not attack”.

KOPSTEIN noemt deze slang in zijn bekend werkje „Gifslangen van Java” de Reuzenhoedslang, welke benaming m. i. niet gelukkig gekozen is. Het uitgespreide schild doet nu niet direct denken aan een hoed, t. w. aan het hoofddeksel, dat wij in den regel met dat woord aanduiden. Welke voorstelling moet men dan niet krijgen als men leest van een reuzenhoed! Het adjectief „reus” heeft misschien betrekking op de slang, terwijl het woord „hoed” ontstaan is uit de klanknabootsing van het Engelsche „hood”. Ik stel voor het dier Koningscobra te noemen, in navolging van het Engelsche King cobra, welke benaming kort en tevens duidelijk is.